

Pwyllgor Craffu Corfforaethol

Prif Weithgaredd 2012-13

Eitemau

- A1 - Strategaeth Gymunedol**
- A2 - Strategaeth Arbedion**
- A3 - Meddylfryd Systemau**
- A4 - Adroddiad Perfformiad Cyngor Gwynedd 2011-12**
- A5 - Cydbwysedd Gwledig-Trefol**
- A6 - Partneriaethau a Chydweithio**
- A7 - Caffael Cynaliadwy**

A1 Strategaeth Gymunedol

Mae'r Strategaeth Gymunedol yn anelu i sicrhau bod budd-ddeiliaid allweddol y Sir yn cydweithio ar lunio gweledigaeth a chynllunio a darparu gwasanaethau er budd pobl Gwynedd.

Y Cyngor sy'n gyfrifol am arwain y gwaith yng Ngwynedd ond mae'n cynnwys y Bwrdd Iechyd, Heddlu, colegau ac eraill.

Yn ogystal, mae Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn wedi ymrwmo i lunio un Strategaeth ar y cyd o hyn allan.

Beth wnaeth y Craffwyr

Ystyriwyd

- Beth lwyddwyd i'w gyflawni a pha bethau sydd yn dal heb gael eu cyflawni o Strategaeth *Gwynedd ar y Cyd 2008-12*?
- Ydi'r materion hynny wedi cael sylw priodol yn y fersiwn ddiweddaraf o'r Strategaeth Gymunedol - *Gwella Gwynedd Gyda'n Gilydd 2011*?
- Beth yw effaith y Strategaeth ar bobl Gwynedd?

Argymhellion gan y Craffwyr i'r Cynghorydd Dyfed Edwards, Arweinydd y Cyngor

Argymhelliad A1.1 Sicrhau y rhoddir ystyriaeth benodol i gynnal y gwasanaethau mewn ardaloedd gwledig yn ogystal a threfol pan yn cynllunio gwasanaethau ar y cyd ar draws y Sir.	Derbyn
Argymhelliad A1.2 Ystyried tynnu allan o brosiectau cydweithio lle mae'n amlwg nad oes ymrwymiad priodol gan bartneriaid eraill. Yn enwedig, lle bo costau sylweddol i'r Cyngor o geisio cynnal y bartneriaeth.	Derbyn
Argymhelliad A1.3 Rhoi sylw i'r angen i gael mesuryddion sy'n rhoi pwyslais ar effaith ar ein trigolion.	Derbyn
Argymhelliad A1.4 Yn gyffredinol, byddem yn croesawu atodiadau sy'n tystiolaethu sylwadau yn eich adroddiadau yn y dyfodol.	Derbyn

Effaith Disgwyliedig

- **Bod y gwaith o gynllunio gwasanaethau gan y Cyngor a'i bartneriaid yn digwydd gan roi ystyriaeth benodol i anghenion cymunedau gwledig a threfol yng Ngwynedd.**
- **Bod y Cyngor yn gwneud y defnydd gorau posibl o adnoddau prin er budd dinasyddion y Sir o safbwynt cydweithio.**
- **Bod dinasyddion y Sir yn medru gweld drostynt eu hunain pa mor llwyddiannus y bu'r Cynor yn dylanwadu ar ei bartneriaid i gyflawni er budd y trigolion.**

A2 Strategaeth Arbedion

Er mwyn cynllunio a gwireddu arbedion o £37.2m, mae'r Cyngor wedi bod yn ystyried ers 2008 sut orau i gyflawni hyn wrth gynnal gwasanaethau o'r safon gorau posibl.

Beth wnaeth y Craffwyr

Ystyriwyd

- Adroddiad gan yr Aelod Cabinet yn darparu rhywfaint o gefndir i'r maes hwn er budd yr aelodau newydd ac yn egluro lle mae'r Strategaeth wedi cyrraedd erbyn hyn.
- Diweddariad am y bwloch cyllidol yr ydym yn ei wynebu, y cynnydd a wnaed hyd yn hyn a'r cynlluniau i gyfarch y gweddill
- Problemau gwireddu rhai cynlluniau a'r hyn a wnaed i ddelio â hynny
- Nodwyd bod yr Aelod Cabinet wedi comisiynu gwaith I wneud asesiad o beth sydd wedi digwydd I fesurau perfformiad yn y meysydd hynny lle bu cyflawni ar arbedion effiethlonrwydd, ond nad oedd yn aeddfed I gyflwyno gwybodaeth am hyn ar adeg craffu'r eitem (Gorffennaf 2012)

Argymhellion gan y Craffwyr i'r Cyngorydd Peredur Jenkins, Aelod Cabinet Adnoddau

Argymhelliad A2.1

Os yw'n fwiad gennych ofyn i ysgolion ddarganfod arbedion effeithlonrwydd, a wnewch chi ystyried rhoi targed mwy heriol i'r ysgolion hynny sy'n dal balansau uchel yn hytrach na chyflwyno targed unfurf i bawb.

Ystyried

Argymhelliad A2.2

Darparu adroddiadau pellach i'r pwyllgor hwn ar gynnydd y 62 cynllun fydd yn cael eu gwireddu yn 2013/4.

Derbyn

Argymhelliad A2.3

Darparu gwybodaeth ynglŷn â'r niferoedd staff sy'n ymddeol ac yn cael eu hail-gyflogi gan y Cyngor o dan het wahanol.

Derbyn

Argymhelliad A2.4

Adrodd yn ôl i'r pwyllgor hwn ymhellach ymlaen yn y flwyddyn ariannol ynglŷn ag unrhyw gynnydd neu ddatblygiadau pellach.

Derbyn

Effaith Disgwyliedig

- **Adnabod effaith cyflawni'r Startegaeth Ariannol ar wasanaethau i bobl Gwynedd**
- **Amlygu problemau a diffygion posibl yn sgîl gweithredu'r Strategaeth**
- **Lleihau impact posibl ar drefniadau addysgol drwy ddefnyddio arian wrth gefn yr ysgolion i liniaru effaith gweithredu'r strategaeth ar gynlluniau addysgiadol.**

<p>A3 Meddylfryd Systemau (Systems Thinking)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gwnaed addewid gan y Cyngor yn 2009 i wella gwasanaethau i gwsmeriaid drwy ddefnyddio <i>Systems Thinking</i>. - Mae <i>Systems Thinking</i> yn gynllun cydnabyddedig ym maes datblygu busnes sy'n anelu i symleiddio prosesau busnes wrth gynnal safon neu wella gwasanaeth i'r cwsmer - Byddai disgwyl i hyn wireddu arbediad 	
<p>Beth wnaeth y Craffwyr</p> <p>Cynhaliwyd Ymchwiliad Craffu ac fe ystyriwyd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llwyddiannau a diffygion y ddau gynllun peilot yn y Gwasanaeth Cynnal a Chadw (Tim Ymyrraeth) a'r Gwasanaeth Digartrefedd - A ydyw wedi gwella gwasanaeth i ddefnyddwyr? - A ydyw wedi gwireddu arbediad? 	
<p>Argymhellion gan y Craffwyr i'r Cynghorydd Peredur Jenkins, Aelod Cabinet Adnoddau</p>	
<p>Argymhelliad A3.1</p> <p>Ymestyn Meddylfryd Systemau ar draws y Cyngor</p>	<p>Derbyn</p>
<p>Argymhelliad A3.2</p> <p>Sicrhau dealltwriaeth drwyadl yr Aelodau Cabinet ac Uwch Reolwyr o egwyddorion Meddylfryd Systemau er mwyn gwireddu'r potensial i ail-gynllunio gwasanaethau'r Cyngor er budd y cwsmer</p>	<p>Derbyn</p>
<p>Argymhelliad A3.3</p> <p>Darparu cefnogaeth lawn i gynnal y 'day job' tro bo'r swyddogion yn gweithio ar gynllun Meddylfryd Systemau</p>	<p>Derbyn</p>
<p>Argymhelliad A3.4</p> <p>Datblygu'r cynllun ar draws y Cyngor drwy daro balans rhwng gwneud y gwaith yn fewnol a chael menbwn allanol ac annibynnol yn ôl yr angen</p>	<p>Derbyn</p>
<p>Argymhelliad A3.5</p> <p>Bod yr wybodaeth a gafwyd gan y cwsmeriaid a'r partneriaid yn cael ei ystyried yn drylwyr er mwyn asesu natur y galw a gwir anghenion y cwsmer.</p>	<p>Gwrthod</p>
<p>Argymhelliad A3.6</p> <p>Bod y mesuryddion priodol yn cael eu hystyried yn ofalus er mwyn medru asesu llwyddiannau a phroblemau gyda gweithredu'r cynllun ar draws y Cyngor gan adrodd ar unrhyw faterion o bryder i'r Cabinet</p>	<p>Derbyn</p>
<p>Argymhelliad A3.7</p> <p>Mae'r broses hyd yn hyn wedi bod yn rhy araf – mae'n hanfodol sicrhau bod y gwaith yn mynd rhagddo'n gyflymach yn y dyfodol.</p>	<p>Derbyn</p>
<p>Argymhelliad A3.8</p> <p>Bod gwaith yn cael ei wneud ar fyrder i asesu costau'r cynllun er mwyn adnabod beth yw maint y gwariant ac unrhyw arbedion sydd wedi deillio ohono hyd yn hyn ac i ystyried tafluniad dros gyfnod oes y Cyngor yma.</p>	<p>Ystyried</p>
<p>Effaith Disgwyliedig</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gwella cynllunio a darparu gwasanaethau gan roi'r pwyslais ar y cwsmer tra'n gwireddu arbedion sylweddol yn ystod oes y Cyngor yma. 	

A4 Adroddiad Perfformiad Cyngor Gwynedd (Cynllun Gwella) 2011-12

Mae'r Cyngor yn cyhoeddi Adroddiad yn flynyddol i adrodd ar lwyddiant cynllunio a darparu gwasanaethau. Mae'r Adroddiad yn seiliedig ar Gynllun Strategol y Cyngor ar gyfer 2011-12

Beth wnaeth y Craffwyr

- Ystyried yr Adroddiad drafft a gwneud argymhellion

Argymhellion gan y Craffwyr i'r Cynghorydd Dyfed Edwards, Aelod Cabinet Adnoddau

Argymhelliad A4.1 – Prif Argymhelliad - Yn y dyfodol mae angen i mewnbwn craffu ddigwydd dau fis yn gynharach. Byddai hyn yn caniatáu i'r aelodau craffu roi sylwadau ysgrifenedig ymlaen llaw er ystyriaeth yr Arweinydd.	Ystyried
Argymhellion a Dderbyniwyd <ul style="list-style-type: none">- A4.2 – Cynllun Galluogi (T15- Cyf CGOE01) - Angen nodi maint y cynnydd mewn nifer oriau ychwanegol a chanran.- A4.3 – Gwasanaeth Yfory (T20) - Nodi maint y Bid- A4.4 – Goresgyn rhwystrau i waith – (T32 – SMG07) newid ‘adfocatiaeth’ i ‘eiriolaeth’ yn y fersiwn Gymraeg- A4.5 - Llunio, datblygu a gweithredu... (T84 – Add.11) – newid i Ambr- A4.6 - Cynllun Siarter Iaith (T84 – PSI05) – newid i Ambr- A4.7 - Cynnal digwyddiad proffil uchel (T84 PSI06) - newid i Ambr- A4.8 - Buddsoddi mewn cynllun cyfieithu (T85 – PSI09) – newid i Ambr- A4.9 - Canran Cyfeiriadau Plant (T38 – Graff 3) – newid ‘Nifer’ i ‘Canran’	Derbyn
Argymhellion a wrthodwyd <ul style="list-style-type: none">- A4.10 – Dangosyddion Swyddi Gwag (T24) - Defnyddir ffigyrau Mehefin 2011 ar gyfer maes mor dyngedfennol o safbwynt yr Economi ar hyn o bryd lle y gellid cael newid sylweddol ymhen blwyddyn. Dylid cyflwyno ffigyrau Mehefin 2012 (neu mwy diweddar na Mehefin 2011)- A4.11 – Cyfradd Plant Gwynedd mewn teuluoedd di-waith (T27) - Angen dangosydd mwy cynhwysfawr i adlewyrchu lefel incwm teulu- A4.12 – Trawsnewid i Blant a Phobl Ifanc ((T40 – Add.04) – os mai cyfeirio at blant oed ‘uwchradd’ yn unig mae'r gwelliant, mae angen nodi hynny- A4.13 - % Plant 3-4 oed sy'n gallu siarad Cymraeg (T81) – angen nodi nifer penodol o deuluoedd- A4.14 – Gweithredu'r Fframwaith...Cymdogaethau (T86 – PSI10) – newid i Coch- A4.15 – Llunio a datblygu Academi...Sgiliau (T86 – PSI13) – Amwys. Nodwch maint y cynnydd.- A4.16 – Prosiect datblygol i gynyddu'r defnydd... (T86 – PSI14) – Amwys. Nodwch maint y cynnydd.- A4.17 – Nifer Unedau Preswyl (T89) – Nodwch faint o unedau tai sydd wedi'u cymeradwyo yng ngholofn 3.	Gwrthod

Effaith Disgwyliedig

- **Cyfeirio materion/argymhellion o bryder i'r Blaenraglen Craffu**
- **Sicrhau cywirdeb yr adroddiad i drigolion Gwynedd**

A5 Cydbwysedd Gwledig-Trefol

- Nodwyd y maes yma fel elfen o bryder gan aelodau'r 3 Pwyllgor Craffu yn y Gweithdai Craffu Blynyddol yn haf 2012
- Un o Brosiectau Blaenoriaeth Cynllun Strategol Gwynedd 2013-17 yw Hybu Cymunedau Gwledig Cynaladwy sy'n cyfarch y mater yma.

Beth wnaeth y Craffwyr

- Sefydlwyd Ymchwiliad Craffu i edrych ar
- Beth yw'r enghreifftiau o gynlluniau llwyddiannus i gynyddu cynhwysiad yng Ngwynedd
- Nodi ac ystyried enghreifftiau o sfer da tu allan i'r Sir
- Llunio argymhellion i'r Cyngor weithredu arnynt yn uniongyrchol ac fel partner i hybu gwella cynhwysiad.

Argymhellion gan y Craffwyr

--	--

Effaith Disgwyliedig

- **Gwella cynhwysedd cymdeithasol**

A6 Partneriaethau a Chydweithio

- Nodwyd pwysigrwydd craffu'r elfen yma o waith cynyddol y Cyngor yn y maes yma

Beth wnaeth y Craffwyr

- Dim gweithgaredd craffu yn ystod y flwyddyn.

Argymhellion gan y Craffwyr

Cynnwys ar Flaenraglen Craffu 2013-14	
--	--

Effaith Disgwyliedig

<p>A7 Caffael Cynladwy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mae'r Cyngor yn gweithredu Strategaeth Caffael ar draws holl wasanaethau'r Cyngor. - Mae'n fwriad gan y Cyngor i sicrhau ei fod yn cynyddu nifer y busnesau lleol sy'n cystadlu am waith wrth wireddu'r strategaeth a bod cyfleoedd i greu buddiannau cymdeithasol yn cael eu huchafu 	
<p><u>Beth wnaeth y Craffwyr</u></p> <p>Ystyriwyd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llwyddiant a phroblemau gwireddu'r Strategaeth - Cafwyd tystiolaeth annibynnol gan arbenigwyr caffael, cwmnïau a gymerodd rhan yn y broses, hyrwyddwyr allanol a Chynlluniau Cymunedol. - Lluniwyd 11 o argymhellion at sylw'r Aelod Cabinet - Penderfynwyd cynnal Ymchwiliad Craffu pellach I asesu pa mor llwyddiannus y mae'r strategaeth yn cael ei gweithredu ar draws holl wasanaethau'r Cyngor 	
<p><u>Argymhellion gan y Craffwyr i'r Cynghorydd John Wynn Jones, Aelod Cabinet Economi</u></p>	
<p>A7.1 Cyfleu diolch i swyddogion y gwasanaeth caffael ar y cynnydd a wnaed dros y ddwy flynedd ddiwethaf gyda gweithredu'r Polisi Caffael Cynaliadwy.</p>	
<p>A7.2 Cynnal gwaith ar fyrder i symleiddio'n sylweddol y dogfennau tendro cyfredol. Sicrhau bod y ddogfennaeth yn addas i bwrpas a dim yn cynnwys gwybodaeth ddiangen nac yn gofyn am wybodaeth ddiangen.</p>	
<p>A7.3 Parhau gyda'r gwaith o addasu'r Supplier Qualification Information Database (SQUID) i gymryd i ystyriaeth y lefelau risg priodol a chymesur o safbwynt trothwyon trosiant ac yswiriant.</p>	
<p>A7.4 Datblygu trefniadau caffael canolog/corfforaethol ymhellach gan sicrhau adnoddau digonol i gyflawni.</p>	
<p>A7.5 Sicrhau bod adborth llawn a phriodol yn cael ei ddarparu i gwmnïau aflwyddiannus pe dymunir hynny gan y cwmnïau.</p>	
<p>A7.6a Sicrhau bod cymal yn cael ei gynnwys yn y tendr a'r cytundeb sy'n nodi bod angen i'r cwmni llwyddiannus dalu is-gontractwyr yn gyflymach</p> <p>A7.6b Lobio Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA) i gyflwyno'r elfen yma yn gyffredinol ar draws Cymru.</p>	
<p>A7.7 Cynnal gwaith manwl i asesu'r niferoedd, sefyllfaoedd a'r rhesymau pam bod cwmnïau sy'n ennill cytundebau yn tueddu rhoi is-gontractau yn hytrach na chyflogi, gan anelu i gynyddu nifer y swyddi sy'n cael eu creu.</p>	
<p>A7.8 Trafod gyda Llywodraeth Cymru i weld sut y gellir cynyddu ymwybyddiaeth busnesau o'r potensial o dderbyn canran uwch o'r Gwariant Cyhoeddus yng Nghymru</p>	
<p>A7.9 Hyrwyddo'n sylweddol ac arwain darpar gleientiaid i lenwi'r SQUID yn electronig rhag gorfodi cwmnïau i dreulio amser hir yn wastraffus yn ail-lenwi gwybodaeth ar gyfer tendrau gwahanol.</p>	
<p>A7.10 Yn dilyn llwyddiant y gwaith o gydweithio i lunio tendrau ar y cyd â phartneriaethau'n lleol ym Mlaenau Ffestiniog, datblygu'r drefn yma gyda phartneriaid lleol pan fo cyfleoedd yn codi.</p>	
<p>A7.11 Sicrhau bod yr angen i ddarparu gwasanaeth dwyieithog llawn yn un o'r amodau pwysicaf a bod angen rhoi'r pwysedd briodol i hyn yn y polisi caffael ac wrth weithredu'r polisi.</p>	
<p>Mae disgwyl i'r Ymchwiliad gynig argymhellion pellach i gyfarfod y Pwyllgor Craffu Corfforaethol ar 5 Medi 2013</p>	
<p><u>Effaith Disgwyliedig</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gwella gwasanaethau gan roi'r pwyslais ar y cwsmer tra'n gwireddu arbedion sylweddol yn ystod oes y Cyngor yma. 	